

je třeba, by bylo zabráněno hrozícímu násilí neb aby byla odvrácena nenahraditelná škoda (§§ 381 čís. 1 a 2, a 389 ex. ř.). Mimo to je navržené prozatimní opatření takového rázu, že by jeho výkonem bylo navrhovateli již předem poskytnuto, čeho má dosíci teprve rozsudkem, bylo by tedy výsledku sporu předbíháno. To však vybočuje z mezí zajišťovacího prostředku, jehož účelem není, již uskutečnit nárok, jehož se navrhovatel domáhá, nýbrž jen zabezpečiti zachováním nynějšího stavu možnost, aby mohla svého času býti provedena ona právní jeho změna, o kterou v žalobě jde.

N e j v y š š í s o u d nevyhověl dovolacímu rekursu.

D ů v o d y:

Účelem prozatimního opatření, za něž jest žádáno před zahájením sporu nebo za sporu, jest zabezpečiti sporný nárok dotud, dokud o něm není právoplatně rozhodnuto, a pokud nelze vymáhati jej proti odpůrci exekucí. Z toho plyne, že lze jako prozatimních opatření použiti jen takových prostředku, kterými se nepředstihuje konečné rozhodnutí o nároku, a zejména, že nesmí prozatimním opatřením býti povoleno to, čehož mohla by ohrožená strana docíliti teprve svého času exekucí na základě rozsudku jí příznivého. V tomto případě směřuje ohrožený nárok k tomu, by žalovanému byla zakázána veškerá činnost, přičítící se smlouvě, již se v roce 1899 straně žalující zavázal zdržeti se působení ve fezových podnicích; o tomto nároku bude jednáno a rozhodnuto ve sporu, a teprve potom, bude-li žalobě vyhověno, bude lze splnění nároku toho vymáhati exekucními prostředky, které v podstatě stěžovatelka již nyní jako prostředek pouhého právního zajištění k platnosti přivéstí hledí. Od této zásady, tkvící v pojmu a účelu prozatimního opatření, že nároku nově uplatněnému, tudíž dosud pochybnému a nejistému přiznati lze při jinak splněných zákonných předpokladech pouze zajištění, nikoliv však již plný právní průchod, který právní řád poskytuje jedině nárokům již právoplatně zjištěným, se uchýliti nelze, nedovoluje-li to zákon jako na př. při nárocích na výživu ze zákona příslušející (§ 382 čís. 8 ex. ř.). Zamítavé rozhodnutí rekursního soudu jest tudíž schváliti již s tohoto hlediska a není třeba důsledkem toho obírat se otázkou, zda jsou splněny i předpoklady, které § 381 ex. ř. pro povolení prozatimního opatření vyhledává.

Čís. 2253.

Odškodnění podle §u 1328 obč. zák.

Ku přečinu dle §u 506 tr. zák. se vyžaduje, by svedená osoba nepřipustila před tím dobrovolné soulož. K pojmu »lživého svedení«. Bylo dostatečným důvodem svůdci, by odstoupil od slibu manželství, dospěl-li k poznání, že by mu svedená žena nevedla řádně domácnost.

(Rozh. ze dne 6. února 1923, Rv II 203/22.)

Žalovaný přijal žalobkyni za hospodyně a souložil s ní, slíbiv jí manželství. Po nějaké době ji, nejso s ní spokojen, ze své domácnosti pro-

pustil a, ježto zdráhal se vejíti s ní ve sňatek, domáhala se žalobkyně náhrady škody dle §u 1328 obč. zák. Žaloba byla zamítnuta s o u d y v š e c h t ř í s t o l i c, N e j v ý š š í m s o u d e m z t ě c h t o

d ů v o d ů:

Dovolací duvod čis. 4 §u 503 c. ř. s. spatřuje dovolání hlavně v tom, že odvolací soud, ač prý měl za to, že tu jde o přestupek §u 506 tr. zák., nesprávně vyložil § 1328 obč. zák. Jest zjištěno, že žalovaný, dříve než mezi nimi došlo k souloži, slíbil žalobkyni manželství, a že žalobkyně tehda měla nemanželské dítě s jedním ruským zajatcem, o čemž žalovaný věděl. Okolnost, že žalovaný byl od obžaloby pro přestupek §u 506 tr. zák. právoplatně osvobozen, nevadí nikterak civilnímu soudci (§ 268 c. ř. s.), by nezabýval se otázkou, zda žalovaný s v e d l a z n e u c t ě l žalobkyni pod nesplněným slibem manželství a že takto dopustil se přestupku §u 506 tr. zák., za jehož následky jest civilněprávně zodpověden. Jelikož ke skutkové podstatě přestupku §u 506 tr. zák. se vyžaduje nejen svedení, nýbrž také zneuctění osoby svedené, jest zkoumati, jaký význam má »zneuctění« a kdy lze o něm mluvit. Po této stránce nejvyšší soud jako soud zrušovací v několika svých rozhodnutích, tak zejména v rozhodnutí ze dne 20. srpna 1921, Kr I 736/21 uveřejněném ve sbírce rozhodnutí nejvyššího soudu československé republiky ve věcech t ř e s t n í c h pod čís. 524 a ze dne 15. září 1922, Kr I 1055/22 vydaných o zmatečných stížnostech generální prokuratury na zástitu zákona vyslovil názor, že při »zneuctění« ve smyslu §u 506 tr. zák. jest panenství osoby svedené nezbytným předpokladem a že jen v případech vyjimečných lze upustiti od požadavku pohlavní neposkrvněnosti osoby svedené. Žalobkyně, která sama doznává, že z mimomanželské soulože s ruským zajatcem má nemanželské dítě, pozbyla již své panenské neporušenosti, a poněvadž k manželství s oním Rusem, jímž její čest pohlavní mohla býti rehabilitována, nedošlo, nelze při pozdější mimomanželské souloži s jiným svůdcem mluvit opětně o jejím pohlavním zneuctění, které již dříve bylo provedeno. Dle toho není tu náležitostí, vyžadovaných po zákonu ke skutkové podstatě přestupku §u 506 tr. zák., žalobkyně nemůže svůj žalobní nárok opřít o tento předpis zákonný, a stávají se vývody jejího dovolání v tomto směru bezpředmětnými. Další tvrzení dovolatelky, že žalovaný zneužil při svedení jejího poměru závislosti na něm, a že jednání jeho oproti ní zakládá skutkovou podstatu zločinu dle §u 132 tr. zák., nelze podrobiti vážné úvaze, jelikož žalobkyně v řízení před prvním soudem neuvedla ničeho, z čeho by oprávněnost tohoto tvrzení v tom neb onom směru vyplývali mohla. Zbývá tedy jediné otázky, zdali žalovaný lstivě (zálučně) svedl žalobkyni k mimomanželské souloži, a zdali takto kvalifikované svedení činí jednání mravně zavržitelným, a ho zodpovědným dle §u 1328 obč. zák. Po této stránce padají na váhu tyto skutkové okolnosti dílem žalobkyni doznané, dílem na základě provedených důkazů zjištěné: žalovaný, když žalobkyně přišla s ním do jeho bytu, nechtěl ji pustiti, aby se vrátila domů, že ji potřebuje, aby se starala o jeho hospodářství, a o jeho nedospělé děti, že nikoho nemá, kdo by mu vedl hospodářství.

Při tom ji ujišťoval, že si ji vezme za manželku, následkem čehož došlo mezi nimi k souloži. Pak oba se odebrali na farní úřad v R., požádali o ohlášky, z nichž dvě byly vykonány, než však došlo ke třetí ohlášce, žalovaný poslal ji domů, a se sňatku sešlo, poněvadž žalovaný seznal, že žalobkyně v jeho domácnosti neudržovala pořádek a o děti se nestarala. Dospěl-li odvolací soud, jenž podrobně doličil okolnosti posléze uvedené, k úsudku, že žalovaný měl úmysl vzíti si žalobkyni za manželku, a že od úmyslu toho ustoupil jen proto, že ji pokládal dle zkušenosti s ní za 12 dní nabyté za neschopnou, aby mu řádně vedla domácnost a se o jeho děti starala, sluší s ním souhlasiti a nelze rovněž pokládati za právně mylný další jeho názor, když stojí na podkladě skutkové podstaty přestupku §u 506 tr. zák., jest toho náhledu, že žalovaný měl důvodnou příčinu od uzavření sňatku se žalobkyní ustoupiti. Z toho plyne, že žalovaný nejednal oproti žalobkyni lstivě a že nesliboval jí zaludně a věda dobře, že slib svůj nesplní, jen proto manželství, aby ji k mimomanželské souloži pohnul. Naopak sluší míti za to, že žalovaný myslil to se svým slibem, vzíti si žalobkyni za manželku, poctivě, a že pozdější jeho odstoupení od sňatku stalo se z důvodů věcných, čímž nárok žalobní ztratil podklad zákonný.

Čís. 2254.

Kupitel není povinen, dáti přezkoumati zboží chemickým rozborem, by byly zjištěny případné skryté vady. Tím, že kupitel neodporoval reklamanti lhůtě ve faktuře, nepodrobil se jí.

(Rozh. ze dne 6. února 1923, Rv II 377/22.)

Žalobce objednal od žalované strojový olej, jejž žalovaná dodala v měsíci dubnu a květnu 1920. Faktury obsahovaly doložku, že na reklamace se bude hleděti jen tenkrát, byly-li učiněny tři dny po dodání zboží. Dozvěděl se od svých odběratelů, jimž byl olej přímo zaslal, že olej jest špatný, dal jej žalobce znalecky přezkoumati a, když posudek vyzněl v ten smysl, že jde o výtažek méně cenného dehtu, dal počátkem června 1920 zboží žalované k dispozici. Žalobě o vrácení předem zaplacené kupní ceny p r o c e s n í s o u d p r v é s t o l i c e vyhověl mimo jiné z těchto důvodů: Právní otázkou jest, zda se výtky vad stala ve lhůtě zákonem předepsané a zda jest směřodátným v tom ohledu obsah faktury, která předpisuje, že na reklamace se bude hleděti jen tenkrát, byly-li učiněny tři dny po dodání zboží. Soud není toho názoru, že tato doložka ve faktuře v tomto případě žalobce vázala, poněvadž jde o vadu, kterou lze zjistiti pouze znalci, tudíž o vadu tajnou ve smyslu čl. 347 odstavce druhý obch. zák., kterou jest oznámiti dodavateli bez prodlení po jejím objevení, to tím více, že žalobce jest obchodníkem, nikoliv spotřebovatelem oleje, zboží v původní nádobě dále prodal a proto ve svém obchodě olej přezkoumati podle obchodního zvyku ani nemohl. Jest prokázáno, že žalobce se dověděl o vadách dodaného zboží dne 1. června 1920; dal-li zboží žalované straně k dispozici listem ze dne 2. června 1920, musí se mu přiznati, že se zachoval úplně podle předpisů odstavce